

Drugs en misbruik (J000436)

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 3.0

Studietijd 90 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2024-2025

A (semester 2)

Nederlands

Gent

hoorcollege

Lesgevers in academiejaar 2024-2025

Van Bocxlaer, Jan

FW03

Verantwoordelijk lesgever

De Vilder, Lisl

FW03

Medewerker

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2024-2025

Educatieve Master of Science in de gezondheidswetenschappen (afstudeerrichting farmaceutische wetenschappen)

stptn

aanbodssessie

3

A

Master of Science in de farmaceutische zorg

3

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Psychofarmaca, drugmisbruik, verslaving, preventie- en hulpverleningskanalen.

Situering

Druggebruik is een fenomeen dat zich niet enkel op mondiaal vlak manifesteert doch dat in feite tevens van oudsher bekend is. Het ontgaat wellicht niemand dat er vandaag de dag een steeds groter deel van de publieke aandacht aan besteed wordt. Het begrip drugs wordt meestal geassocieerd met de, meer of minder bekende, illegale substanties welke inwerken op de psyche. In dit opleidingsonderdeel worden de zgn. psychofarmaca in een ietwat breder kader behandeld. De diverse chemische stoffen welke een beïnvloeding geven van de geest, eerder los van hun illegaal of legaal- medisch statuut, worden hierbij besproken in functie van hun neurobiochemisch werkingsprincipe, hun verslavend potentieel, hun voorkomen, eigenschappen en ge(mis)bruik. Tevens wordt dieper ingegaan op het aspect verslaving en wat dit neurobiochemisch, psychologisch en maatschappelijk betekent. Ten slotte wordt aandacht besteed aan de preventie- en hulpverleningskanalen en de mogelijke rol van de apotheker hierin. Finaal moet dit de student de mogelijkheid bieden een realistischer en meer kritisch-wetenschappelijk gefundeerd oordeel te vellen m.b.t. deze psychoactieve verbindingen die helaas te frequent sociaal misbruikt worden met dikwijls noodlottige gevolgen voor het individu en de samenleving. Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot een aantal competenties zoals vooropgesteld voor de masteropleiding. Enerzijds is er een relatie met de kenniscompetenties gedefinieerd als 'Kennis hebben van de risico's die verbonden zijn aan de blootstelling aan geneesmiddelen en lichaamsvreemde stoffen' en specifiek voor de master Farmaceutische Zorg, 'Inzicht hebben in de problematiek van misbruik van geneesmiddelen en andere xenobiotica'. Anderzijds ondersteunt dit de beoogde intellectuele competenties 'Kritisch omgaan met informatie over geneesmiddelen en gezondheidsproducten' en 'Voorkómen, detecteren en oplossen van complexe geneesmiddel gerelateerde problemen' alsook de competentie 'Doelgericht communiceren met patiënten, vakgenoten en andere zorgverstrekkers' (competenties in samenwerken en communiceren).

Inhoud

De cursus behandelt de psychofarmaca als één geheel, namelijk verbindingen die

uitsluitend vanwege hun psychoactieve eigenschappen ge(mis)bruikt worden, alsook die welke met soms groot succes een waardevolle medische toepassing kennen. Aan de grondslag hiervan ligt vooral hun vergelijkbaar werkingsprincipe. Tevens wordt ook voortdurend opnieuw met (legaal farmaceutische) psychoactieve geneesmiddelen geëxperimenteerd voor minder nuttige doeleinden. Vervolgens worden in drie grote hoofdstukken de belangrijkste groepen verbindingen besproken (opiaten, stimulantia waaronder vooral cocaïne en amfetamine en psychedelica zoals LSD). Finaal wordt extra aandacht besteed aan de, nu weer zeer populaire cannabinoïden en het fenomeen van de partydrugs en New Psychotropic Substances. Telkens komen zowel het beschrijvend aspect (voorkomen, herkomst, gebruiksmodaliteiten, etc.) als (beperkt) de werking en de potentiële toxicologische gevaren aan bod. Het concept afhankelijkheid en de mogelijke aanpak/behandeling/harm reduction strategieën worden ten slotte belicht en maatschappelijk geduid.

Begincompetenties

Bij aanvang van dit opleidingsonderdeel dient de student over kennis te beschikken die als bouwstenen zullen gehanteerd worden in de concepten die aan bod komen. De onderbouw voor het opleidingsonderdeel moet komen uit de eindcompetenties opgedaan in de disciplines algemene fysiologie van de mens, farmacologie en deels ook medicinale chemie. De student dient de aangegeven vakken met succes gevolgd te hebben of de erin beoogde competenties op een andere manier verworven te hebben.

Eindcompetenties

- 1 De problematiek van drugs begrijpen in relatie tot de algemene farmaceutische kennis.
- 2 Een degelijke kennis hebben over de diverse producten die een psychofarmacologische werking bezitten en welke potentieel tot problematisch misbruik aanleiding geven.
- 3 Onderlegd zijn in het herkennen van de meest voorkomende drugs en vertrouwd zijn met de settings en sociologische context die bij het gebruik van de onderscheiden stoffen behoren.
- 4 Voldoende kennis hebben omtrent de farmacologie van de diverse productgroepen en vanuit dit oogpunt een beredeneerde inschatting maken van de gevaren, risico's, verslavend potentieel van de producten waar men mee kan geconfronteerd worden.
- 5 Inzicht hebben in de rol die de apotheker speelt in de medische aanpak van het drugprobleem.
- 6 Advies verstrekken aan patiënten over drug-gerelateerde vragen en problemen.
- 7 Actuele discussiepunten betreffende drugs, druggebruik, behandeling en relevante beleidsaspecten in de maatschappij kritisch duiden.
- 8 De vaardigheid bezitten om op een kritische en wetenschappelijk onderbouwde wijze nieuwe informatie of informatie betreffende nieuwe producten op te nemen en te kaderen in de professionele activiteiten.
- 9 Zicht hebben op het aspect verslaving en de impact op mens en maatschappij.
- 10 Een inzicht hebben in de bestaande preventie- en hulpverleningskanalen.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Hoorcollege

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Hoorcolleges, gastsprekers

Studiemateriaal

Geen

Referenties

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Er is communicatie voorzien met de lesgever en er kan ook onderlinge uitwisseling (Goedgekeurd)

en discussie plaatsgrijpen voor en na de hoorcolleges.

Evaluatiemomenten

periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie met meerkeuzevragen, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Niet van toepassing

Toelichtingen bij de evaluatievormen

De periodegebonden evaluatie bestaat uit een schriftelijk examen dat een mengvorm is van multiple choice vragen en open vragen.

Eindscoreberekening